

OECD *Multilingual Summaries*

How's Life? 2017

Measuring Well-being

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: [10.1787/how_life-2017-en](https://doi.org/10.1787/how_life-2017-en)

Milline on elu? 2017

Heaolu mõõtmine

Eestikeelne kokkuvõte

Kuidas on elada aastal 2017?

Mida tähendab hea elu? Kuigi inimeste kõikvõimalikke kogemusi ei saa vaid numbrites väljendada, on tähtis, et avalikku poliitikat kujundav statistika peegeldaks inimeste materiaalseid elutingimusi ja elukvaliteeti. See hõlmab seda, kuidas elu aja jooksul muutub, kuidas erineb eri rahvastikurühmade elu ja kas tänapäevane heaolu saavutatakse tuleviku ressursside arvelt. Kogumiku „How's Life?“ neljas väljaanne püüab sellele vastata, andes pildi inimeste heaolust OECD riikides ja selle partnerriikides.

Elu on veidi parem, kuid paljud heaoluvaldkonnad on jätkuvalt mahajäänud

Finantskriisil oli inimeste eludele ning eriti nende tööle sügav ja pikaajaline mõju. Vaadates muutuseid heaolus alates 2005. aastast, näitab 1. peatükk, et inimestel läheb nii mõneski mõttes paremini, kuid kriisijärgne areng on olnud aeglane ja paljud valdkonnad on mahajäänud. Leibkondade sissetulek ja keskmine aastatulu on alates 2005. aastast kumulatiivselt vastavalt 7% ja 8% kasvanud, kuid see on umbes pool 1995. ja 2005. aasta vahel toimunud kasvust. Elementaarse kanalisatsioonita elavate inimeste hulk (enamikus OECD riikidest juba madal) on langenud veidi üle kolmandiku ning aina rohkem inimesi ütleb, et nad tunnevad end õhtul või öösel üksi väljas olles turvaliselt. OECD keskmine eluiga on kokku tõusnud peaaegu kaks aastat, kuigi see pidurdus veidi 2015. aastal.

Nendest edusammudest olenemata ei ole teised heaoluvaldkonnad nendega sammu pidanud. Ligi pooltes OECD riikidest on pikaajalise töötuse määr kõrgem kui 2005. aastal ja tööturu ebakindlus on umbes kolmandiku kõrgem kui 2007. aastal, mil seda esimest korda mõõdeti. Hääletusaktiivsus on võrreldes kriisieelsete aastatega langenud, rahulolu oma eluga on OECD riikides keskmiselt veidi vähenenud ning oma sõprade ja pere tuge tundvate inimeste hulk on langenud 3 protsendipunkti. Seis pikaajalist heaolu tagavate ressurssidega on jätkuvalt ebaühtlane. Ka siin varjutab mõne näitaja edu (nt langev kasvuhoonegaaside kogus elaniku kohta, suitsetamise vähenemine, suuremad investeeringud teadus- ja arendustegevusse ja toodetava majandusressursi kasv) teiste halvenemine (nt enamikus riikidest kasvav leibkondade võlakoores, langev valitsemissektori netoväärtus, rasvumise kasv ja langev usaldus valitsuse vastu).

Ebavõrdsuse erinevad vormid

Ebavõrdsus võib puudutada inimeste elu kõigi osasid. 2. peatükis käsitletakse heaolu ebavõrdsust eri vaatepunktidest: jaotuse kõrgeima ja madalama taseme vahelise lõhe seisukohast ning soost, vanusest ja haridustasemest olenevate heaolu erinevuste seisukohast. See näitab, et kuigi mõni ühiskond on teistest võrdsem, on kõigis OECD riikides nii kõrge kui ka madala ebavõrdsusega osasid. Eri eluvaldkondades

väljenduval ebavõrdsusel on vastastikune kumulatiivne mõju. Näiteks hindavad 20% kõrgeima sissetulekuga inimeste hulka kuulujad kaks korda suurema tõenäosusega eluga rahulolu kõrgelt kui 20% madalaima sissetulekuga inimeste hulka kuulujad. Ja eluga rahulolu kõrgelt hindavad inimesed hindavad neli korda suurema tõenäosusega oma tervist heaks kui inimesed, kes eluga rahulolu madalalt hindavad. OECD riikides puudub paljudel inimestel jõukusepuhver, mida nad vajavad enda sissetulekut mõjutavate vapustuste eest kaitsmiseks. 25 OECD riigist pärinevate andmete põhjal langeks kolme kuu sissetulekust ilma jäämisel vaesusesse üle kolmandiku inimestest.

Rändajatel on mitmesuguseid heaoluga seotud raskuseid

Keskmiselt 13% OECD riikide rahvastikust sündis oma asukohariigist väljaspool. Rändajad on eriilmeline rühm nii tervikuna kui ka eri OECD riikide siseselt, ulatudes uusi võimalusi otsivatest tippspetsialistidest sõja ja viletsuse eest põgenevate inimesteni. 3. peatükis näidatakse, et elu nende uutes kodudes võib rändajatele heaolu seisukohast kaasa tuua mitmesuguseid raskuseid. Rändajate mediaansissetulek on vastavas riigis sündinutest 25% madalam ja mediaannetovara 50% madalam. Kuigi rändajate töövõimalused on riigis sündinud isikutega sarnased, töötavad nad suurema tõenäosusega sotsiaalselt ebasobivatel kellaaegadel, madalamalt tasustatud töökohtadel ning ohtlikes või kahjulikes töötingimustes. Paljudel juhtudel ei ole rändajatel ka võimalik parimal viisil ära kasutada endaga kaasa toodud oskuseid: ligi 30% kolmanda taseme haridusega rändajatest võrreldes 20% riigis sündinud isikutega on oma töö jaoks üle kvalifitseeritud. Peale töötingimuste on halvemad ka rändajate elutingimused. Võrreldes ühe riigis sündinud isikuga viiest puutub üks igast neljast rändajast enda hinnangul oma elukohas kokku õhu- ja mürasaastega ja 41% rändajatest võrreldes 27% riigis sündinud isikutega elavad nõuetele mittevastaval või ülerahvastatud elamispiinal. Rändajad hindavad enamikus käsitletud OECD riikidest võrreldes riigis sündinud isikutega halvemaks ka oma tervist ning vähesemaks sotsiaalset tuge ja subjektiivset heaolu. Rändajate heaolu mõõtmisel on siiski veel palju teha, eriti kuna leibkondade uuringud ei jõua sageli kõige haavatavamate rühmadeni.

Lõhe riigiasutuste ja inimeste vahel, keda nad teenivad

Paljude aastate jooksul on OECD riikides muret tekitanud hääletusaktiivsuse pidev langus. 4. peatükis tuuakse välja teised viisid, kuidas inimesed tunnevad, et neid teenivad riigiasutused on neist kaugenenud. Üle pooled OECD riikide elanikest leiavad, et nende valitsusasutustes on levinud korruptsioon. Usaldus riigiasutuste vastu on alates 2005. aastast langenud ja vaid 33% inimestest tunnevad, et neil on sõnaõigus selle juures, mida nende valitusus teeb. Lõhe laieneb veelgi nende puhul, kes on avalikus elus kõige rohkem alaesindatud: võrreldes kolmanda taseme haridusega inimestega leiavad ilma teise taseme ülemise astme hariduseta inimesed suurema tõenäosusega, et neil ei ole poliitikaotsuste juures sõnaõigust. 20% madalaima sissetulekuga inimeste hulgas on hääletusaktiivsus uuringutes osalejate esitatud andmetel võrreldes 20% kõrgeimat sissetulekut teenivate inimestega 13 protsendipunkti madalam. Eurooplased on üldiselt rahul valmiste korraldamisega, kuid palju vähem rahul ebavõrdsust vähendavate poliitikategevustega. Rahulolu riikliku hariduse ja tervishoiuteenustega erineb eri riikides oluliselt, kuid on enamasti kõrgem inimeste hulgas, kes on neid teenuseid hiljuti kasutanud. See annab alust arvata, et inimeste arvamuse kujundamisel mängib olulist rolli kogemus.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgselt inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2017), *How's Life? 2017: Measuring Well-being*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/how_life-2017-en